

Svensk artikelsamling fokuserer på kollektiv trafik efter coronakrisen

Af: Mikael Hansen

Det er på svensk, det er skrevet i videnskabeligt sprog, det spænder vidt – men hermed anbefales alle læsere at dykke ned i nogle af de mange refleksioner om den kollektive trafiks udviklingsmuligheder i en mere normaliseret fremtid efter coronakrisen i artikelsamlingen "Omstart för kollektivtrafiken – ideer för en hållbar framtid".

Artikelsamlingen "Omstart för kollektivtrafiken – ideer för en hållbar framtid" er udgivet digitalt for ganske nylig af det svenske forskningscenter K2, som er Sveriges nationale forsknings- og uddannelsescenter for kollektiv trafik med afdelinger i Lund og i Stockholm. De 13 videnskabelige artikler i publikationen fokuserer på innovation i kollektiv trafik i forlængelse af coronakrisen – ca. halvdelen af artiklerne handler om coronatidens specifikke udfordringer – de øvrige tager udgangspunkt i den kollektive trafiks rolle i samfundet med klimaudfordringen som et vigtigt pejlemærke.

Som dansker er det svært ikke at være en smule misundelig over transportforskningens høje status og omfang i Sverige sammenlignet med Danmark. Sverige har et mange årtier gammelt forskningsmiljø på transportområdet. En tilsvarende dansk publikation som den aktuelle ville være yderst velkommen.

Her er nogle overskrifter og korte appetitvækkere til et udvalg af de 13 artikler:

Coronakrisen – lärdomar för omställning till hållbara transporter

Af Claus Hedegaard Sørensen og Karolina Isaksson

Artiklen tager udgangspunkt i den kendsgerning, at både trafikelskaber og operatører har gennemført omfattende ændringer i måden at drive kollektiv trafik på. Det er selvfølgelig sket på baggrund af krav fra myndighederne i coronakrisen. På samme måde har borgerne ændret deres transportvaner næsten med dags varsel. Det lover efter forfatternes mening godt for fremtidige ændringer og tilpasninger i den kollektive trafik – primært i forbindelse med den grønne omstilling.

Finansiering för framtidssäkrad kollektivtrafik

Af John Hultén

Forfatteren reflekterer over fremtidsudsigterne for finansieringen af kollektive trafik, hvor billetindtægter og offentlige driftstilskud hver finansierer ca. halvdelen af den kollektive trafikdrift – i Sverige som i Danmark. Ud over dette kommer så investeringer i infrastruktur, som er alt fra digitale tjenester til jernbane- eller letbanespor. Det svære spørgsmål er, om denne balance mellem passagerindtægter og tilskud kan opretholdes efter coronakrisen? – kommer passagererne og indtægterne tilbage?

Forfatteren reflekterer videre over udbudssystemets fordele og ulemper, som både kan ses som fastlåst i forhold til kundeorienterede forhold og overfor udnyttelse af den kollektive trafiks samfundsorienterede potentialer. Kollektiv trafik er både kommerciel og ikke-kommerciel.

Konklusionen er at gøre finansieringsmodellen mere robust, bl.a. ved at arbejde på at reducere den dyre topbelastning i myldretiden, at udvide og koordinere med andre, grønne transportformer, og at overveje en overførsel af en del af bilafgifterne til kollektiv trafik.

Covid-19 och upplevd trängsel – så påverkas reseefterfrågan i kollektivtrafiken

Af Ulrik Berggren

Digitala lösningar för minskad trängsel

af Jan Persson

To artikler behandler emnet trængsel i kollektiv trafik. Oplevet trængsel forventes at blive et kernepunkt i bestræbelserne på at få passagererne til at vende tilbage til busser, tog og metro. Coronatidens nye reflekser handler om at holde afstand. Oplevet trængsel kan derfor være direkte afskrækkende – det kan skræmme kunderne væk. Nye digitale tjenester forventes at være helt afgørende for at afhjælpe en del af disse problemer. Artiklerne rummer forslag til den fremtidige indsats.

Øvrige artikler

De øvrige ni artikler fokuserer især på den grønne omstilling, men også en række evigtgyldige emner tages op: Organiseringen af kollektive trafik, principper bag takstfastsættelsen, mobilitetsudfordringen, den kollektive trafiks samfundsmæssige forpligtelser.

Artiklen om at skaffe nye passagerer til den kollektive trafik ved at give en gratis prøveperiode er karakteristisk for den svenske tilgang: Et større antal studier bekræfter ifølge artiklen, at prøveperioder virker. Sådan argumenterer man overfor beslutningstagerne i Sverige. Virker det også i Danmark?

Hent artikelsamlingen "Omstart för kollektivtrafiken – ideer för en hållbar framtid".